

ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ФАКУЛЬТЕТ №4

**КАФЕДРА ДЕРЖАВНО-ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН ТА ПУБЛІЧНОГО
УПРАВЛІННЯ**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЮРИДИЧНЕ ДОКУМЕНТОЗНАВСТВО

Галузь знань 08 Право
Спеціальність 081 «Право»
Освітній рівень перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма Право
Шифр за ОПП: ОК 11

Мова навчання: українська

Кропивницький 2024

Розробник:

Ольга МЕРДОВА, професор кафедри
державно-правових дисциплін та
публічного управління ДонДУВС
кандидат юридичних наук, професор

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри державно-
правових дисциплін та публічного управління факультету №4 ДонДУВС
Протокол № 13 від «17» червня 2024 року

Завідувач кафедри

Ганна КОНАРЄВА

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми Право
«17» червня 2024 року

Гарант ОПП

Ольга БОНДАРЕНКО

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача

1. ВСТУП

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Статус навчальної дисципліни:	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Рік підготовки:	1-й	1-й
Семестр:	2-й	2-й
Кількість кредитів ЄКТС / годин	4 / 120	
Модулів:	1	
Змістових модулів:	1	
Лекції:	20 годин	10 годин
Семінарські:	4 години	2 години
Практичні:	16 годин	8 годин
Самостійна робота:	80 годин	100 годин
Індивідуальні завдання (курсова робота):	не передбачено	
Підсумковий семестровий контроль:	залік	
Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:	1:2	1:5

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування та розвиток компетентностей, необхідних для розуміння механізму правового регулювання суспільних у сфері документаційного забезпечення професійної діяльності.

Завдання: оволодіння знаннями необхідними для теоретичного уявлення про юридичне документознавство; ознайомлення з системою ведення юридичних документів; ознайомлення з класифікаційними характеристиками юридичних документів; вивчення особливостей юридичного документу: офіційно-ділового стилю, юридичних термінів, структури; вироблення навичок складання документів в професійній діяльності та правильним розміщенням їх реквізитів; ознайомлення зі структурою тексту юридичного документа ознаками,

що характеризують структуру документа; засвоєння порядку документообігу.

1.3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Передумовами для вивчення навчальної дисципліни є опанування освітньої компоненти «Українська мова за професійним спрямуванням» Компетентності сформовані під час її вивчення в подальшому будуть використовуватися під час опанування таких навчальних дисциплін: Цивільний процес, Адміністративне судочинство, Кримінальний процес, Господарсько-процесуальне право.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

	П Р Н 3	П Р Н 1 0	П Р Н 1 2	П Р Н 1 6
Знати загальнотеоретичні положення юридичного документознавства, його місце і значення у професійній діяльності юриста; поняття документа та юридичного документа, їх властивості, функції та класифікації			+	
Знати історичні аспекти розвитку діловодства в Україні, сучасні тенденції документаційного забезпечення юридичної діяльності			+	
Знати систему нормативно-правових актів загального та спеціального призначення, що регламентують роботу з юридичними документами			+	
Знати вимоги державних стандартів у сфері документознавства та уніфікованої системи організаційно-розпорядчої документації			+	
Знати особливості юридичної техніки, офіційно-ділового стилю, принципи побудови тексту юридичного документа, правила використання юридичної термінології та гендерно-чутливої мови		+	+	
Знати сучасні вимоги до оформлення реквізитів службових документів, порядок розроблення, обліку, зберігання та використання бланків			+	
Знати основи організації діловодства, руху документів, контролю за їх виконанням, експертизи цінності та архівного зберігання документів			+	
Знати види та специфіку юридичних документів за сферами діяльності (організаційні, розпорядчі, інформаційно-довідкові, кадрові, особисті офіційні документи)			+	

Вміти самостійно визначати обставини та інформаційні потреби, необхідні для підготовки юридичних документів, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій	+			
Вміти використовувати комп'ютерні програми, електронні сервіси та системи електронного документообігу у правничій діяльності	+			+
Вміти готувати проекти організаційно-розпорядчих, інформаційно-довідкових, кадрових та інших актів застосування права відповідно до правового висновку та вимог законодавства		+		
Вміти правильно оформлювати реквізити документів, застосовувати правила юридичної техніки, уникати типових помилок у юридичних текстах		+		+
Вміти аналізувати юридичні документи з точки зору законності, логічності, чіткості, структурної завершеності та відповідності нормативним вимогам	+			

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лекції	семінарії	практичні	самостійна робота		лекції	семінарії	практичні	самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Модуль 1										
Змістовий модуль 1. Юридичне документознавство										
Тема 1. Загальнотеоретичні положення юридичного документознавства	16	2	2		12	20	2	2		16
Тема 2. Правова регламентація діяльності роботи з юридичними документами	16	2	2		12	20			2	18
Тема 3. Особливості юридичних документів	16	2		2	12	20	2			18

Тема 4. Сучасні вимоги до оформлення службових документів	20	4	4	12	20	2	2	16		
Тема 5. Організація роботи з документами	24	4	4	16	20	2	2	16		
Тема 6. Характеристика документів за сферами діяльності	28	6	6	16	20	2	2	16		
Усього годин	120	20	4	16	80	120	10	2	8	100

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Загальнотеоретичні положення юридичного документознавства. Історичні аспекти розвитку діловодства в Україні. Документознавство як підґрунтя юридичного документознавства. Поняття, предмет, мета вивчення юридичного документознавства та його значення для роботи юриста. Зв'язок навчальної дисципліни «Юридичне документознавство» з іншими навчальними дисциплінами і науками. Поняття документа та юридичного документа. Властивості юридичного документа. Функції юридичного документа. Класифікації юридичних документів.

Тема 2. Правова основа документаційного забезпечення юридичної діяльності. Поняття правової основи документаційного забезпечення юридичної діяльності. Система правових актів, що регламентують діяльність роботи з юридичними документами. Нормативно-правові акти загального призначення, що регламентують діяльність роботи з юридичними документами. Нормативно-правові акти спеціального призначення, що регламентують діяльність роботи з юридичними документами. Державні стандарти у сфері документознавства.

Тема 3. Особливості юридичних документів. Методика складання документів. Юридична техніка. Поняття офіційно-ділового стилю та його характеристика. Використання гендерно-чутливої мови в юридичних документах. Юридичні терміни та їх класифікація. Текст як основа документу. Структура документа. Етапи підготовки та складання документа. Типові помилки в юридичних текстах.

Тема 4. Сучасні вимоги до оформлення службових документів. Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Поняття та види реквізитів документів. Правила оформлення реквізитів документів. Порядок розроблення бланків документів. Порядок обліку, зберігання і використання бланків.

Тема 5. Організація роботи з документами. Основні положення організації діловодства. Основні етапи руху документів. Контроль за виконанням

документів. Оперативне та архівне зберігання документів. Експертиза цінності документів.

Тема 6. Характеристика документів за сферами діяльності. Загальна характеристика документів за сферами діяльності. Поняття, види та характеристика організаційних документів. Поняття, види та характеристика розпорядчих документів. Поняття, види та характеристика інформаційно-довідкових документів. Поняття, види та характеристика документів кадрової діяльності. Поняття, види та характеристика особистих офіційних документів.

5. ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

5.1. Методи навчання

Під час проведення навчальних занять можуть застосовуватися такі методи:

- словесні методи навчання;
- наочні методи навчання;
- практичні методи навчання;
- проблемно-пошукові методи навчання;
- активні методи навчання.

5.2. Порядок оцінювання результатів навчання

Оцінювання роботи здобувачів/здобувачок вищої освіти здійснюється відповідно до загальноуніверситетської системи оцінювання знань здобувачів вищої освіти.

Система передбачає:

для денної форми навчання

	Поточний контроль		Підсумковий контроль
	Семінарські та практичні заняття	Самостійна робота	Залік/екзамен
	40	20	40
Всього за навчальну дисципліну	100		

Для переводу оцінок у бали необхідно користуватися формулою:

$$AP = \frac{\text{сума всіх отриманих оцінок за аудиторну роботу}}{\text{сума всіх отриманих оцінок за аудиторну роботу}} * 8 =$$

кількість аудиторних занять за семестр за
аудиторну роботу

для заочної форми навчання

	Поточний контроль		Підсумковий контроль
	Семінарські та практичні заняття	Самостійна робота	Залік/екзамен
	20	40	40
Всього за навчальну дисципліну	100		

Для переведу оцінок у бали необхідно користуватися формулою:

$$AP = \frac{\text{сума всіх отриманих оцінок за аудиторну роботу}}{\text{кількість аудиторних занять за семестр за аудиторну роботу}} * 4 =$$

При оцінюванні заліку/екзамену на денній формі навчання застосовуються такі критерії:

- 36-40 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, надав/надала повну, вичерпну відповідь на поставлене запитання, з посиланням на чинні нормативно-правові акти (або правильно відповів/відповіла на 90-100% тестових завдань). Максимальна кількість балів може бути знижена, якщо під час відповіді здобувач/здобувачка вищої освіти не зробив/зробила посилання на чинні нормативно-правові акти чи допустив/допустила незначні помилки.

- 28-35 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє достатнім обсягом навчального матеріалу, надав/надала відповідь на питання але допустив/допустила помилки, що впливають на загальний висновок (або правильно відповів/відповіла на 70-89% тестових завдань);

- 20-27 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу чи допускає значні помилки, які приводять до викривлення інформації (або правильно відповів/відповіла на 50-69% тестових завдань);

- 0-19 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти не може виконати завдання, не володіє навчальним матеріалом, відмовляється відповідати на запитання або робить принципові помилки, які викривлюють усе рішення (або правильно відповів/відповіла менше ніж на 50% тестових завдань).

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та подальшого його оцінювання на семінарському чи практичному занятті слід врахувати певні рівні знань:

1. Теоретична відповідь

– оцінка «5» високий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, опрацювавши основну та додаткову літературу, аргументовано висловлює свої думки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань у самостійній роботі;

– оцінка «4» добрий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє певним обсягом навчального матеріалу, здатний/здатна його аналізувати, але не має достатніх знань для формулювання висновків, поєднання теоретичних знань із практичними прикладами;

– оцінка «3» задовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу;

– оцінка «0» незадовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти не володіє навчальним матеріалом, відмовляється відповідати на запитання.

2. Тест: правильне вирішення тесту оцінюється в 1 бал.

3. Задача: вважається вирішеною і оцінюється:

– оцінка «5» високий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти повністю правильно вирішив/вирішила задачу, надав/надала відповіді на всі поставлені в умовах питання, з посиланням на чинні нормативно-правові акти;

– оцінка «4» добрий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти повністю правильно вирішив/вирішила задачу, надав/надала відповіді на всі поставлені в умовах питання, але не зробив посиланням на чинні нормативно-правові акти чи допустив незначні помилки;

– оцінка «3» задовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти надав/надала відповіді не на всі поставлені в умовах питання, чи не зробив посиланням на чинні нормативно-правові акти, чи допустив значні помилки;

– оцінка «0» незадовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти не правильно вирішив/вирішила задачу.

4. Реферативне повідомлення – оцінюється в 5 балів:

1 бал – належне оформлення реферативного повідомлення;

1 бал – глибока проробка теми (наявність достатньої кількості літературних джерел, наявність ґрунтовних висновків);

1 бал – теоретична обґрунтованість теми, визначення її актуальності, мети, завдань, чітко розроблений науковий апарат;

2 бали – грамотна і аргументована презентація реферату.

Кожну оцінку викладач/викладачка має аргументовано мотивувати.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані лише з незначною кількістю помилок.
82-89	Добре	B	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вище середнього рівня з кількома помилками.
75-81		C	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вірно з певною кількістю суттєвих помилок.
67-74	Задовільно	D	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані непогано, але зі значною кількістю недоліків.
60-66		E	Кредит зараховано. Виконання контрольних заходів задовольняє мінімальним критеріям.
35-59	Незадовільно	FX	Кредит не зараховано. Здобувачу/здобувачці вищої освіти надається можливість скласти оговорені контрольні заходи для поліпшення підсумкової оцінки
1-34		F	Кредит не зараховано. Здобувачу/здобувачці вищої освіти повинен/повинна повторно освоювати навчальний матеріал дисципліни (модуля).

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базові

1. Косаревська О.В. Юридичне документознавство: навчальний посібник. Одеса: ОДУВС, 2018. 168 с. URL: <https://dspace.cusu.edu.ua/handle/123456789/5793>
2. Красницька А.В. Юридичне документознавство: мультимедійний навчальний посібник. Київ, 2019. URL: https://arm.naiu.kiev.ua/books/legal_documentation/start.html.
3. Царьова І. В. Юридичне документознавство : навчальний посібник. Дніпро : ДДУВС, 2017. 172 с. URL: <http://er.dduvs.edu.ua/handle/123456789/1355>

4. Юридичне документознавство : навчальний посібник / С. С. Вітвіцький, О. М. Мердова, Л. П. Петришин, А. П. Сахно, І. К. Хозлу; за заг. ред. С. С. Вітвіцького. 2-ге вид. доповн. та переробл. Кропивницький : ДонДУВС, 2022. 203 с. URL: <https://rep.dnuvs.ukr.education/handle/123456789/1601>

Додаткові

1. Merdova, O., Striiashko, G., Marshalek, K., Terepa, S., & Karpenko, S. Interpretation of legal norms in modern jurisprudence: Interpretación de las normas jurídicas en la jurisprudencia moderna. *Cuestiones Políticas*. 2023. №41(77). P. 298-308.
2. Valentyn S. Tulinov, Iryna V. Bilykh, Olga M. Merdova, Olena O. Volobuieva, Mykola Y. Veselov Activities of Law Enforcement Agencies in the Context of the Introduction of Innovative Technologies (Comparative Legal Aspect). *Cuestiones Politicas*. 2022. Vol. 40 Núm. 72. P. 145-163
3. Бугайчук К. Документальне забезпечення публічного адміністрування в органах Національної поліції. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. №9. С. 109-115. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/9/19.pdf>
4. Верительник С. М. Діловодство та документообіг: навчальний посібник. Київ : МДУ, 2024. 261 с. URL: <http://repository.mu.edu.ua/jspui/handle/123456789/6040>
5. Загорецька О. Довідки «на руки» працівникам: де та як реєструвати / kadroland. URL: <https://kadroland.com/news/3625-dovidki-na-ruki-pracivnikam-de-ta-yak-rejestrivati>
6. Загорецька О. Новий національний стандарт України на оформлення організаційно-розпорядчої документації: історія розроблення, аналіз основних змін і питання впровадження стандарту. *Наукові праці Національної бібліотеки України імені ВІ Вернадського*. 2022. Вип. 65. С. 85-103. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/npnbuimviv_2022_65_8.pdf
7. Клименко О. Записки пояснювальні, доповідні, службові: у яких випадках використовуються URL: <https://buhgalter.com.ua/articles/kadrova-sprava/zapiski-poyasnyuvalni-dopovidni-sluzhbovi-u-yakih-vipadkah/>
8. Корж А.В. Документознавство. Зразки документів праводілової сфери : навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 316 с.
9. Красницька А.В. Мовні засоби викладу тексту юридичного документа. URL: <https://elar.navs.edu.ua/handle/123456789/27871>
10. Красницька А.В. Проблеми трактування поняття «документ». URL: <https://elar.navs.edu.ua/jspui/handle/123456789/12213>
11. Основи діловодства: навчально-методичні матеріали до практичних занять і самостійної роботи з вибіркової дисципліни «Основи діловодства» для студентів та курсантів усіх спеціальностей / Укладачі: І.В. Бабій, Л.О. Вербицька, Т.Я. Конівіцька. Львів, ЛДУ БЖД, 2024. 74 с. URL:

https://sci.ldubgd.edu.ua/bitstream/123456789/13640/1/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BA%D0%B0_%D0%9E%D0%94_.pdf

12. Палеха Ю.І. Організація сучасного діловодства: навчальний посібник. Київ: ВД «Кондор», 2023. 194 с.

13. Словничок фемінітивів для прес-офіцерів та прес-офіцєрок територіальних управлінь Державної служби України з надзвичайних ситуацій. URL: http://www.wicc.net.ua/media/Slovnyk_fem.pdf

14. Сопілко, І., Мердова, О. Інформаційна безпека України на тлі повномасштабного вторгнення: правовий аспект. *Правовий часопис Донбасу*. 2023. № 2 (83). С. 61-66.

15. Сучасні вимоги до складання та оформлення документів / уклад.: О. В. Максименко, І. В. Царьова: методичні рекомендації. Дніпро: ДДУВС, 2024. 76 с. URL: <https://er.dduvs.edu.ua/handle/123456789/13074>

16. Тетарчук І.В., Дяків Т.Є. Юридичне документознавство : навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: «Центр учбової літератури», 2015. 164 с.

17. Шкіцька І. Управлінське документознавство. Навчальний посібник. Вид. 2-ге, оновл. та доп. Тернопіль : ТНЕУ. 2020. 382 с. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/38608/1/Shkitska_Upravl_documentozn-2020.pdf

Нормативно-правові акти

1. Деякі питання документування управлінської діяльності в Міністерстві внутрішніх справ України: наказ МВС України від 29 липня 2019 року № 630.

2. Деякі питання документування управлінської діяльності: Постанова Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 55. *Офіційний вісник України*. 2018. №94. Ст. 3433.

3. ДСТУ 8889:2019 Документи з паперовими носіями. Правила зберігання національного архівного фонду. Технічні вимоги.

4. ДСТУ 2732:2023 «Діловодство та архівна справа. Терміни та визначення понять».

5. ДСТУ 3017:2015 «Інформація та документація. Видання. Основні види. Терміни та визначення понять».

6. ДСТУ 4163-2020 «Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлювання документів».

7. Про внесення Змін до Переліку видів документів, що створюються під час діяльності центрального органу управління поліцією, міжрегіональних територіальних органів Національної поліції, територіальних органів поліції, підприємств, закладів і установ, що належать до сфери управління Національної поліції України, із зазначенням строків їх зберігання: наказ Національної поліції України від 27 листопада 2018 року № 1090. URL: <http://surl.li/rnrdfm>

8. Про державну таємницю : Закон України від 21 вересня 1999 року № 1079-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. №16. Ст.93.

9. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22 травня 2003 року № 851-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №36. Ст.275.

10. Про затвердження Інструкції з організації архівної роботи в органах внутрішніх справ, внутрішніх військах, навчальних закладах, науково-дослідних установах та організаціях системи МВС України : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 25 травня 2006 року № 530.

11. Про затвердження Інструкції з організації контролю за виконанням документів у Національній поліції: наказом Національної поліції України від 13 червня 2016 року № 503.

12. Про затвердження Інструкції з організації контролю за виконанням документів у системі МВС України: наказ МВС України від 23 квітня 2012 року № 350. *Офіційний вісник України*. 2012. № 42. Ст. 1646

13. Про затвердження Інструкції про порядок ведення обліку, зберігання, використання і знищення документів та інших матеріальних носіїв інформації, що містять службову інформацію, у системі Міністерства внутрішніх справ України : наказ Міністерства внутрішніх справ України 03 лютого 2017 року № 88.

14. Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, обліку, зберігання, використання та знищення печаток і штампів у системі Національної поліції України : наказ Національної поліції України від 25 лютого 2016 року № 169. URL: <http://surl.li/sudutk>

15. Про затвердження Інструкції щодо інтеграції гендерних підходів під час розроблення нормативно-правових актів: наказ Міністерства соціальної політики України від 07 лютого 2020 року № 86. *Офіційний вісник України*. 2020. № 20. Ст. 769.

16. Про затвердження Переліку відомостей, що становлять службову інформацію в системі Національної поліції України : наказ Національної поліції України від 12 жовтня 2018 року № 945. URL: <http://surl.li/xubfgr>

17. Про затвердження Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України: наказ МВС України від 15 листопада 2017 року № 930. *Офіційний вісник України*. 2018. № 8. Ст. 319.

18. Про звернення громадян : Закон України від 02 жовтня 1996 року № 393/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 47. Ст.256.

19. Про інформацію : Закон України від 02 жовтня 1992 року № 2657-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. №48. Ст. 650.

20. Про Національний архівний фонд та архівні установи : Закон України від 24 грудня 1993 року № 3814-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. №15. Ст.86.

21. Про обов'язковий примірник документів: Закон України від 09 квітня 1999 року № 595-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. №22-23. Ст.199.

22. Про цифровий електронний підпис : Закон України від 22 травня 2003 року № 852-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №36. Ст.276.

Інформаційні ресурси

1. Інформаційно-комунікаційна система «МІА: Освіта»:
- для денної форми здобуття освіти. URL: <https://osvita.dnuvs.ukr.education/md/course/view.php?id=2303>
- для заочної форми здобуття освіти. URL: <https://osvita.dnuvs.ukr.education/md/course/view.php?id=2009>
2. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
3. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
4. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Міністерства внутрішніх справ України. URL: <https://mvs.gov.ua/>
6. Офіційний сайт Національної поліції України. URL: <https://www.npu.gov.ua/>
7. Репозитарій Національної академії внутрішніх справ. URL: <https://elar.navs.edu.ua/home>
8. Репозитарій Харківського національного університету внутрішніх справ. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/home>
9. Репозитарій Дніпровського державного університету внутрішніх справ. URL: <https://er.dduvs.edu.ua/>
10. Репозитарій Донецького державного університету внутрішніх справ. URL: <https://rep.dnuvs.ukr.education/>
11. Репозитарій Львівського державного університету внутрішніх справ. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/>
12. Репозитарій Одеського державного університету внутрішніх справ. URL: <https://dspace.oduvs.edu.ua/home>